

שם פרטי:

שם משפחה:

כיתה:

היחסים הלוגיים ומילות הקישור

דף עבודה

1 השלימו מילת קישור מתאימה מן המחסן. כל מילה פעם אחת.

למרות ש- | לכן | אם | ואילו | לפני ש- | כי

א. ירד גשם, המשחק התקיים כרגיל.

ב. הכביש היה חסום, איחרנו.

ג. תסיימו מוקדם, תוכלו לצאת להפסקה.

ד. אחי אוהב כדורגל, אני מעדיף שחיה.

ה. נכנסים לבריכה, צריך להתקלח.

ו. הבאנו כובעים, השמש הייתה חזקה.

2 איזה יחס לוגי מבטאת מילת הקישור במשפט?

א. אף על פי שהיה עיף, הוא המשיך לרוץ.

○ סיבה ○ ויתור ○ הוספה

ב. הספרייה נסגרה מוקדם, כתוצאה מכך לא הספקנו להחזיר את הספר.

○ תוצאה ○ תנאי ○ השוואה

ג. בצפון יורד הרבה גשם, ואילו בדרום כמעט אין גשם.

○ זמן ○ עימות ○ סיבה

ד. נוסף על השיעורים, הם מתנדבים במועדון.

○ הוספה ○ ניגוד ○ תנאי

3 מיינו את מילות הקישור לפי היחס הלוגי.

מפני ש- | לפיכך | בתנאי ש- | אולם | בגלל ש- | לכן | במקרה ש- | לעומת זאת

ניגוד	תנאי	תוצאה	סיבה

4 כתבו מה היחס הלוגי, והחליפו את מילת הקישור במילה אחרת עם אותה משמעות.

משפט	היחס	מילה חלופית
לא הלכנו לים, כי הים היה סוער.		
הלכנו לים, אבל לא נכנסנו למים.		
אם יהיה חם, נלך לים.		

למה נמלים לא הולכות לאיבוד?*

- 1 | נמלים יוצאות מהקן כדי לחפש מזון, ולפעמים הן מתרחקות ממנו מאוד. בכל זאת, רובן חוזרות הביתה בלי לטעות.
- 3 | הסיבה העיקרית היא חומר בעל ריח שהן משאירות על הקרקע. נמלה שמצאה מזון מסמנת שביל, ולכן הנמלים האחרות יכולות ללכת בעקבותיה.
- 5 | נוסף על הריח, יש נמלים שמתמצאות לפי מקום השמש בשמיים. לעומת זאת, נמלים שחיות במקומות חשוכים נעזרות בעיקר בחוש המישוש.
- 7 | אם השביל נמחק, למשל בגשם, הנמלים מחפשות דרך חדשה עד שאחת מהן מסמנת שביל אחר.

* נכתב על ידי ניר נחמייאס, 2019. מתוך: אתר «מבט צעיר».

6 קראו את הקטע על הנמלים. בכל משפט מצאו את מילת הקישור וכתבו מה היחס הלוגי שהיא מבטאת.

- א. בכל זאת, רובן חוזרות הביתה בלי לטעות.
- ב. נמלה שמצאה מזון מסמנת שביל, ולכן הנמלים האחרות יכולות ללכת בעקבותיה.
- ג. נוסף על הריח, יש נמלים שמתמצאות לפי מקום השמש.
- ד. לעומת זאת, נמלים שחיות במקומות חשוכים נעזרות בחוש המישוש.
- ה. אם השביל נמחק, הנמלים מחפשות דרך חדשה.

7 התאימו כל מילת קישור ליחס שהיא מבטאת.

טור א

טור ב

1. למרות ש-	☐ זמן
2. בדומה ל-	☐ ויתור
3. אחרי ש-	☐ הסתייגות
4. עם זאת	☐ השוואה
5. יתר על כן	☐ הוספה

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

נכון / לא נכון

א. «לכן» מבטאת תוצאה.

נכון / לא נכון

ב. «כי» ו«לכן» מבטאות אותו יחס בדיוק.

נכון / לא נכון

ג. מילות קישור יכולות לחבר גם בין פסקאות.

נכון / לא נכון

ד. «למרות ש» מבטאת תנאי.

9 כתבו פסקה (5-6 משפטים) בנושא «האם כדאי להתחיל את יום הלימודים מאוחר יותר?». השתמשו לפחות בארבע מילות קישור שונות: סיבה, תוצאה, ניגוד ותנאי, ומתחו קו מתחת להן.

10 השלימו מילת קישור מתאימה לכל יחס, והשתמשו בה במשפט.

יחס	מילת קישור	משפט
ויתור		
תוצאה		
השוואה		

11 השלימו מילת קישור של זמן מן המחסן.

לפני ש- | אחרי ש- | בזמן ש- | לבסוף

א. _____ נכנסים לכיתה, מנקים את הנעליים.

ב. _____ סיימנו לאכול, שטפנו כלים.

ג. _____ המורה הסבירה, כולם הקשיבו.

ד. ניסינו שלוש פעמים, ו _____ הצלחנו.

12 קראו שוב את הקטע על הנמלים. כתבו במשפט אחד מה הסיבה שהנמלים חוזרות לקן, והשתמשו במילת סיבה.

תשובות – היחסים הלוגיים ומילות הקישור

1 השלימו מילת קישור מתאימה מן המחסן. כל מילה פעם אחת.

א. למרות ש־ירד גשם, המשחק התקיים כרגיל.

ב. הכביש היה חסום, לכן איחרנו.

ג. אם תסיימו מוקדם, תוכלו לצאת להפסקה.

ד. אחי אוהב כדורגל, ואילו אני מעדיף שחייה.

ה. לפני ש־נכנסים לבריכה, צריך להתקלח.

ו. הבאנו כובעים, כי השמש הייתה חזקה.

2 איזה יחס לוגי מבטאת מילת הקישור במשפט?

א. אף על פי שהיה עיף, הוא המשיך לרוץ.

○ סיבה ● ויתור ○ הוספה

ב. הספרייה נסגרה מוקדם, כתוצאה מכך לא הספקנו להחזיר את הספר.

● תוצאה ○ תנאי ○ השוואה

ג. בצפון יורד הרבה גשם, ואילו בדרום כמעט אין גשם.

○ זמן ● עימות ○ סיבה

ד. נוסף על השיעורים, הם מתנדבים במועדון.

● הוספה ○ ניגוד ○ תנאי

3 מיינו את מילות הקישור לפי היחס הלוגי.

סיבה	תוצאה	תנאי	ניגוד
מפני ש־ / בגלל ש־	לפיכך, לכן	בתנאי ש־, במקרה ש־	אולם, לעומת זאת

4 כתבו מה היחס הלוגי, והחליפו את מילת הקישור במילה אחרת עם אותה משמעות.

משפט	היחס	מילה חלופית
לא הלכנו לים, כי הים היה סוער.	סיבה	מפני ש־ / בגלל ש־
הלכנו לים, אבל לא נכנסנו למים.	ניגוד	אולם
אם יהיה חם, נלך לים.	תנאי	במקרה ש־

6 קראו את הקטע על הנמלים. בכל משפט מצאו את מילת הקישור וכתבו מה היחס הלוגי שהיא מבטאת.

- א. בכל זאת, רובן חוזרות הביתה בלי לטעות. ← **בכל זאת – ויתור**
- ב. נמלה שמצאה מזון מסמנת שביל, ולכן הנמלים האחרות יכולות ללכת בעקבותיה. ← **ולכן – תוצאה**
- ג. נוסף על הריח, יש נמלים שמתמצאות לפי מקום השמש. ← **נוסף על – הוספה**
- ד. לעומת זאת, נמלים שחיות במקומות חשוכים נעזרות בחוש המישוש. ← **לעומת זאת – עימות**
- ה. אם השביל נמחק, הנמלים מחפשות דרך חדשה. ← **אם – תנאי**

7 התאימו כל מילת קישור ליחס שהיא מבטאת.

טור א	טור ב
1. למרות ש-	3 זמן
2. בדומה ל-	1 ויתור
3. אחרי ש-	4 הסתייגות
4. עם זאת	2 השוואה
5. יתר על כן	5 הוספה

8 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

- א. «לכן» מבטאת תוצאה. **נכון**
- ב. «כי» ו«לכן» מבטאות אותו יחס בדיוק. **לא נכון** – «כי» מבטאת סיבה, ו«לכן» מבטאת תוצאה
- ג. מילות קישור יכולות לחבר גם בין פסקאות. **נכון**
- ד. «למרות ש» מבטאת תנאי. **לא נכון** – «למרות ש» מבטאת ויתור

9 כתבו פסקה (5-6 משפטים) בנושא «האם כדאי להתחיל את יום הלימודים מאוחר יותר?». השתמשו לפחות בארבע מילות קישור שונות: סיבה, תוצאה, ניגוד ותנאי, ומתחו קו מתחת להן.

תשובה אפשרית: דוגמה: לדעתי כדאי להתחיל את הלימודים בשעה מאוחרת יותר, כי בני נוער רבים לא ישנים מספיק. לכן הם מגיעים עייפים לשיעור הראשון. אומנם יש הורים שצריכים לצאת מוקדם לעבודה, אבל אפשר לפתוח מועדון בוקר. אם השינוי יתקיים, התלמידים יוכלו להתרכז טוב יותר.

10 השלימו מילת קישור מתאימה לכל יחס, והשתמשו בה במשפט.

יחס	מילת קישור	משפט
ויתור	למרות ש-	למרות שהיה קר, יצאנו לטייל.
תוצאה	לכן	הכביש היה פקוק, לכן איחרנו.
השוואה	בדומה ל-	בדומה לאחיו, גם הוא אוהב לצייר.

11

.N

ב.

1

.T

12

ת

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.